

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (esimene koda)

30. september 2015*

Institutsiooniline õigus — Euroopa kodanikualgatus — Majandus- ja rahapoliitika —
Valitsemissektori võla tagasi maksmata jätmine — „Hädaolukorra põhimõtte” kehtestamine —
Registreerimisest keeldumine — Komisjoni volitused — Põhjendamiskohustus

Kohtuasjas T-450/12,

Alexios Anagnostakis, elukoht: Ateena (Kreeka), esindaja: advokaat A. Anagnostakis,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: H. Krämer ja M. Konstantinidis,

kostja,

mille ese on nõue tühistada komisjoni 6. septembri 2012. aasta otsus C(2012) 6289 (final), millega jäeti rahuldamata Euroopa kodanikualgatuse „Miljon allkirja solidaarse Euroopa toetuseks” registreerimise taotlus, mis esitati komisjonile 13. juulil 2012,

ÜLDKOHUS (esimene koda),

koosseisus: president H. Kanninen, kohtunikud I. Pelikánová ja E. Buttigieg (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik S. Spyropoulos,

arvestades kirjalikus menetluses ja 5. mai 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: kreeka.

otsuse

Õiguslik raamistik

- 1 ELTL artikli 24 esimese lõigu alusel vastu võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 211/2011 kodanikualgatuse kohta (ELT L 65, lk 1) artikli 2 lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kodanikualgatus” – komisjonile käesoleva määruse kohaselt esitatud algatus, milles kutsutakse komisjoni üles esitama talle antud volituste piires asjakohast ettepanekut küsimustes, mille suhtes on kodanike arvates vaja aluslepingute rakendamiseks vastu võtta liidu õigusakt, ning mida toetab vähemalt üks miljon allakirjutanut, kes pärinevad vähemalt ühest neljandikust kõikidest liikmesriikidest;

[...]”.

- 2 Määruse nr 211/2011 artikli 4 lõigete 2 ja 3 kohaselt:

„2. Komisjon registreerib kavandatud kodanikualgatuse kahe kuu jooksul alates II lisas sätestatud teabe saamisest ainuomase registreerimisnumbri all ja saadab kinnituse korraldajatele, kui on täidetud järgmised tingimused:

[...]

- b) kavandatud kodanikualgatus ei jää ilmselgelt välja komisjoni volituste ulatusest, mille kohaselt komisjon on pädev esitama liidu õigusakti ettepaneku aluslepingute rakendamiseks;

[...]

3. Komisjon keeldub registreerimisest, kui üks või rohkem lõikes 2 kehtestatud tingimustest ei ole täidetud.

Kui komisjon keeldub kavandatud kodanikualgatus registreerimast, peab ta korraldajaid teavitama keeldumise põhjustest ja kõigist neile kättesaadavatest võimalikest kohtulikest ja kohtuvälisest õiguskaitsevahenditest.”

Vaidluse taust

- 3 Hageja, Alexios Anagnostakis, algatas Euroopa kodanikualgatuse „Miljon allkirja solidaarse Euroopa toetuseks” (edaspidi „kavandatud Euroopa kodanikualgatus”), mille ta edastas 13. juulil 2012 Euroopa Komisjonile ja mille eesmärk on kehtestada Euroopa Liidu õigusnormides „hädaolukorra põhimõte, mille kohaselt juhul, kui talumatu võla tagasimaksmine ähvardab riigi rahanduslikku ja poliitilist olemasolu, on sellest tagasimaksmisest keeldumine vajalik ja põhjendatud”. Kavandatud Euroopa kodanikualgatus viitab selle vastuvõtmise õigusliku alusena ELTL-i „majandus- ja rahapoliitikale (ELTL artiklid 119–144)”.
- 4 Komisjon keeldus 6. septembri 2012. aasta otsusega (edaspidi „vaidlustatud otsus”) kavandatud Euroopa kodanikualgatus registreerimast põhjendusel, et see jääb ilmselgelt välja nende volituste ulatusest, mille kohaselt komisjon on pädev esitama liidu õigusakti ettepaneku aluslepingute rakendamiseks.

Menetlus ja poolte nõuded

- 5 Hageja esitas käesoleva hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 11. oktoobril 2012.
- 6 Hageja palub Üldkohtul:
  - tühistada vaidlustatud otsus;
  - kohustada komisjoni kodanikualgatust registreerima;
  - määrata mis tahes muid õiguslikult vajalikke meetmeid.
- 7 Ilma et ta paluks ametlikult kohtukulude väljamõistmist, palub hageja repliigis, et arvestades tema rahalist olukorda, jäetaks hagi rahuldamata jätmise korral kõikide poolte kohtukulud nende endi kanda.
- 8 Komisjon palub Üldkohtul:
  - jätta hagi põhjendamatusesse tõttu rahuldamata;
  - mõista kohtukulud välja hagejalt.
- 9 Üldkohtu 2. mai 1991. aasta kodukorra artiklis 64 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames paluti pooltel vastata kirjalikult ühele küsimusele ja esitada üks koopia dokumendist kavandatud Euroopa kodanikualgatuse kohta. Hageja ja komisjon vastasid neile määratud tähtaja jooksul.

Õiguslik käsitlus

- 10 Hageja väidab oma hagi toetuseks, et komisjon on õigust valesti kohaldanud, kui ta keeldus registreerimast kavandatud Euroopa kodanikualgatust määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 2 punkti b alusel, mis kehtestab selle algatuse registreerimise tingimuseks, et see ei jää ilmselgelt välja selle institutsiooni volituste ulatusest, mille kohaselt viimati nimetatud on pädev esitama liidu õigusakti ettepaneku aluslepingute rakendamiseks. Hageja väidab seoses sellega, et on rikutud ELTL artikli 122 lõiget 1, ELTL artikli 122 lõiget 2, ELTL artikli 136 lõike 1 punkti b ja rahvusvahelise õiguse norme. Hageja arvates volitasid need erinevad normid komisjoni esitama liidu õigusakti ettepanekut, mis võimaldab saavutada kavandatud Euroopa kodanikualgatuse edendatavat eesmärki.

Teise ja kolmanda nõude vastuvõetavus

- 11 Hageja palub oma teises ja kolmandas nõudes Üldkohtul teha komisjonile korraldus vastavalt registreerida kavandatud Euroopa kodanikualgatus ja määrata mis tahes muud meetmed, mis oleks õiguslikult vajalikud.
- 12 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et Üldkohus ei saa ELTL artiklil 263 põhineva õiguspärasuse kontrolli käigus teha institutsioonidele korraldusi või tegutseda nende asemel. Niisugust õiguspärasuse kontrolli piirangut kohaldatakse kõigis Üldkohtus käsitletavates valdkondades (vt selle kohta kohtuotsus, 12.7.2001, *Mattila vs. nõukogu ja komisjon*, T-204/99, EKL, EU:T:2001:190, punkt 26, apellatsioonimenetluses kinnitatud kohtuotsusega, 22.1.2004, *Mattila vs. nõukogu ja komisjon*, C-353/01 P, EKL, EU:C:2004:42, punkt 15, ning kohtuotsus, 8.10.2008, *Agrar-Invest-Tatschl vs. komisjon*, T-51/07, EKL, EU:T:2008:420, punktid 27 ja 28), ning seega ka Euroopa kodanikualgatuse valdkonnas.

- 13 Hagejal ei ole niisiis lubatud nõuda Üldkohtul teha komisjonile korraldus registreerida kavandatud Euroopa kodanikualgatus ja määrata muid meetmeid.

Sisulised küsimused

Esialgsed märkused

- 14 Kavandatud Euroopa kodanikualgatuse eesmärk on kehtestada liidu õigusaktides hädaolukorra põhimõte, mis õigustaks seda, et riik keeldub tagasi maksmast oma valitsemissektori võlga, kui sellise tagasimaksmise asjaolu ohustab tema rahanduslikku ja poliitilist olemasolu.
- 15 ELL artikli 5 lõikest 2 ja ELL artikli 13 lõikest 2 tuleneb, et kooskõlas pädevuse andmise põhimõttega tegutseb liit aluslepingutes seatud eesmärkide saavutamiseks talle liikmesriikide poolt aluslepingutega antud pädevuse piires ning et iga institutsioon tegutseb talle aluslepingutega antud volituste piires ning vastavalt nendes sätestatud korrale, tingimustele ja eesmärkidele. Institutsioonid on omavahelises koostöös üksteise suhtes lojaalsed.
- 16 ELL artikli 11 lõige 4 sätestab, et liidu kodanikud võivad teatavatel tingimustel kutsuda Euroopa Komisjoni üles esitama talle antud volituste piires asjakohase ettepaneku küsimustes, mille suhtes kodanike arvates on vaja aluslepingute rakendamiseks vastu võtta liidu õigusakt.
- 17 Vastavalt määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 2 punktile b keeldub komisjon kavandatud kodanikualgatuse registreerimisest, kui see jääb „ilmselgelt välja komisjoni volituste ulatusest, mille kohaselt komisjon on pädev esitama liidu õigusakti ettepaneku aluslepingute rakendamiseks”.
- 18 Vaidlustatud otsuse kohaselt jääb kavandatud Euroopa kodanikualgatus ilmselgelt välja komisjoni nimetatud volituste ulatusest. Seega keeldus komisjon määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 2 punkti b ja lõike 3 alusel kavandatud Euroopa kodanikualgatus registreerimast.
- 19 Käesolevas hakis palutakse Üldkohtul kontrollida, kas komisjonil ei olnud lubatud õigustatult keelduda määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 2 punkti b alusel kavandatud Euroopa kodanikualgatuse registreerimisest, nagu väidab hageja.
- 20 Lisaks, võttes arvesse vaidlustatud otsuse põhjenduste lühidust, otsustas Üldkohus kontrollida esmalt, kas need on põhjendamiskohustusega kooskõlas.

Vaidlustatud otsuse põhjenduste analüüs

- 21 Tuleb meelde tuletada, et põhjenduse puudumine või ebapiisav põhjendamine kujutab endast olulise menetlusnormi rikkumist ELTL artikli 263 tähenduses ning ka avalikul huvil põhinevat väidet, mille liidu kohus võib või koguni peab omal algatusel tõstatama.
- 22 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on ELTL artiklis 296 kehtestatud üksikotsuse põhjendamise kohustuse eesmärk anda huvitatud isikule piisavalt teavet, et oleks võimalik kindlaks teha, kas otsus on põhjendatud või on selles tehtud viga, mis võimaldab vaidlustada otsuse kehtivuse, ja liidu kohtul otsuse õiguspärasust kontrollida (kohtuotsused, 18.9.1995, Tiercé Ladbroke vs. komisjon, T-471/93, EKL, EU:T:1995:167, punkt 29, ja 27.9.2012, J vs. parlament, T-160/10, EU:T:2012:503, punkt 20).
- 23 Määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 3 teine lõik, mille kohaselt komisjon peab teavitama korraldajaid keeldumise põhjustest, kujutab endast nimetatud põhjendamiskohustuse konkreetset väljendust Euroopa kodanikualgatuse valdkonnas.

- 24 Samuti väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei ole nõutud, et põhjenduses oleks toodud kõik asjassepuutuvad faktilised ja õiguslikud asjaolud. Põhjendamiskohustust tuleb hinnata vastavalt juhtumi asjaoludele, eelkõige akti sisu ja kõiki esitatud põhjendusi arvesse võttes (kohtumäärus, 14.11.2013, J vs. parlament, C-550/12 P, EU:C:2013:760, punkt 19).
- 25 Seoses sellega tuleb esile tuua, et käesolevas asjas mõjutab asjaolu, et kavandatud Euroopa kodanikualgatus ei registreeritud, kodanikele ELTL artikli 24 esimeses lõigus antud kodanikualgatuse esitamise õiguse enda tõhusust. Järelikult peavad sellisest otsusest selgelt nähtuma nimetatud keeldumise põhjused.
- 26 Nimelt peab kodanikul, kes kavandatud kodanikualgatuse algatas, olema võimalik aru saada, mis põhjustel komisjon seda ei registreerinud. Komisjon, kui talle esitatakse kavandatud kodanikualgatus, peab seda hindama, aga ka põhjendama oma keelduvat otsust, arvestades selle mõju aluslepinguga antud õiguse tõhusale kasutamisele. See tuleneb selle õiguse enda olemusest, mille eesmärk määruse nr 211/2011 põhjenduse 1 kohaselt on tugevdada liidu kodanikuühiskonda ja tõhustada liidu demokraatlikku toimimist, nähes selleks muu hulgas ette, et igal kodanikul on õigus osaleda liidu demokraatias (vt analoogia alusel kohtuotsus J vs. parlament, punkt 22 eespool, EU:T:2012:503, punkt 22).
- 27 Vaidlustatud otsuse kohaselt jääb kavandatud Euroopa kodanikualgatuse eesmärk, s.o kehtestada liidu õiguses hädaolukorra põhimõte – nagu hageja seda mõistab – ilmselgelt välja nende volituste ulatusest, mille kohaselt komisjon on pädev esitama liidu õigusakti ettepaneku aluslepingute rakendamiseks. Vaidlustatud otsuse kohaselt, „olles üksikasjalikult kontrollinud kavandatud algatuses mainitud kõiki sätteid (ELTL artiklid 119–144) ja kõiki muid võimalikke õiguslikke aluseid, keeldub komisjon seda kodanikualgatus registreerimast põhjendusel, et see jääb ilmselgelt välja nende volituste ulatusest, mille kohaselt komisjon on pädev esitama liidu õigusakti ettepaneku aluslepingute rakendamiseks”. Komisjon täpsustas vaidlustatud otsuses, et „[e]elkõige võib ELTL artikli 136 lõige 1 olla õiguslik alus ainult siis, kui meetmete eesmärk on tugevdada liikmesriikide eelarvedistsipliini ja need piirduvad sellega ning kui nendega on kavas tagada majandus- ja rahaliidu nõuetekohane toimimine”. Ta lisab, et „[i]gal juhul ei anna ELTL artikli 136 lõige 1 liidule õigust [...] asendada liikmesriike nende eelarvega seotud suveräänsuse ning riigi tulude ja kuludega seotud funktsioonide teostamises”.
- 28 On selge, et komisjon põhjendas kavandatud Euroopa kodanikualgatuse registreerimisest keeldumist sellega, et ei olnud täidetud määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 2 punktis b ette nähtud tingimus. Lisaks märkis komisjon selgelt, et ei hageja mainitud majandus- ja rahapoliitikat käsitlevad sätted, s.o ELTL artiklid 119–144, ega ükski muu õiguslik alus ei volita seda institutsiooni esitama Euroopa Liidu Nõukogule sellise õigusakti ettepanekut, mis võimaldaks saavutada kavandatud Euroopa kodanikualgatuse eesmärki. Seoses sellega viitab vaidlustatud otsus konkreetsemalt ELTL artikli 136 lõikele 1 ja esitab need põhjendused, mille alusel komisjon leiab, et see ei peaks olema nimetatud sätte õiguslik alus.
- 29 Komisjon esitas selliselt vaidlustatud otsuses põhjendused, mis õigustasid selle institutsiooni arvates kavandatud Euroopa kodanikualgatuse registreerimata jätmist.
- 30 Sellele lisandub, nagu on eelnevalt märgitud, et põhjendamiskohustuse ulatus sõltub asjaomase akti laadist ja selle vastuvõtmise kontekstist. Käesolevas asjas ei olnud kavandatud Euroopa kodanikualgatus piisavalt selge ja täpne selles osas, mis puudutab väidetavat õiguslikku alust komisjoni pädevusele teha ettepanek liidu õigusakti kohta aluslepingute rakendamiseks.
- 31 Nagu komisjon vastuseks ühele Üldkohtu küsimusele õigesti märkis, ei olnud kavandatud Euroopa kodanikualgatuses ühtegi argumenti, mis oleks puudutanud seost EL-i toimimise lepingu liidu majandus- ja rahapoliitikat puudutava 26 artikli – millele kavandatav kodanikualgatus koos viitas – ja nimetatud kodanikualgatuse sisu vahel. Hageja viitas alles hagiavalduses ELTL artiklitele 122 ja 136

kui konkreetsetele õiguslikele alustele komisjoni pädevusele teha ettepanek sellise liidu õigusakti kohta, mida on silmas peetud kavandatud Euroopa kodanikualgatuses. Seega ei saa komisjonile ette heita, et ta ei ole vaidlustatud otsuses üksikasjalikult analüüsinud erinevaid EL-i toimimise lepingu sätteid, millele kavandatud Euroopa kodanikualgatuses koos viidati, ja piirdus selle kindlakstegemisega, et nimetatud sätteid ei ole asjassepuutuvad, peatudes pikemalt neist sellel, mis talle tundus kõige vähem asjassepuutuv, tuues lisaks välja põhjused, miks seda sätet ei saa õigusliku alusena kasutada.

- 32 Neil tingimustel sisaldab vaidlustatud otsus selle konteksti arvestades piisavalt asjaolusid, mis võimaldavad hagejal kavandatud Euroopa kodanikualgatuses registreerimisest keeldumise põhjendustest teada saada ja liidu kohtul oma kontrolli läbi viia.
- 33 Selles osas, milles hageja leiab selles kontekstis, et vaidlustatud otsuse põhjendused on igal juhul valed, tuleb meelde tuletada, et põhjendamiskohustus on oluline vorminõue, mida tuleb eristada põhjenduste paikapidavusest, mis on vaidlusaluse akti sisulise õiguspärasuse küsimus (vt kohtuotsus, 10.7.2008, Bertelsmann ja Sony Corporation of America vs. Impala, C-413/06 P, EKL, EU:C:2008:392, punktid 166 ja 181 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 34 Seega tuleb asuda seisukohale, et komisjon on vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel täitnud oma põhjendamiskohustust.

Väide, et on rikutud määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 2 punkti b

- 35 Hageja leiab, et komisjon on valesti asunud seisukohale, et määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 2 punktis b esitatud tingimus ei olnud täidetud. Nimetatud institutsioon olevat nimelt selle järelduseni jõudnud, rikkudes ELTL artikli 122 lõikeid 1 ja 2, ELTL artikli 136 lõike 1 punkti b, samuti rahvusvahelise õiguse norme.

– Vastuväide, et on rikutud ELTL artikli 122 lõiget 1

- 36 Hageja väidab, et hädaolukorra põhimõtte kehtestamine – nagu tema seda mõistab – on „majanduslikule olukorrale vastav meede”, mida nõukogul on ELTL artikli 122 lõike 1 alusel õigus kehtestada. Nimetatud meede aitab kaasa nende liikmesriikide olukorra taastamisele, keda mõjutab ülemäärane võlakoores ja kes on majandusliku puuduse olukorras. Hageja väitel ei saa nõuda valitsemissektori võla tagasimaksmist, kui selle tulemus on elanikkonna ilmajätmine põhivajaduste katmiseks vajalikest vahenditest.
- 37 Hageja lisab, et ELTL artikli 122 lõike 1 sätetes peetakse silmas kõiki majanduslikule olukorrale vastavaid meetmeid, mis vastupidi sellele seisukohale, mida kaitseb komisjon, ei pea seega olema seotud ainult tõsiste raskustega, mis riigil võivad tekkida teatud toodetega varustamisel, eelkõige energeetika valdkonnas.
- 38 Hageja arvates on ELTL artikli 122 lõike 1 eesmärk kehtestada institutsioonidevaheline solidaarsus, mis tuleneb liikmesriikide moraalsest ja õiguslikust kohustusest üksteist vastastikku abistada ja toetada. Nimetatud solidaarsust tuleks kohaldada kõikidel juhtudel, kui liikmesriigil tekivad raskused, eelkõige majanduslikud raskused, mis võivad mõjutada tema toimimist.
- 39 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.
- 40 ELTL artikli 122 lõige 1 sätestab, et ilma et see piiraks muude aluslepingutes sätestatud menetluste kohaldamist, võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja liikmesriikidevahelises solidaarsuse vaimus kehtestada majanduslikule olukorrale vastavad meetmed, eriti kui tekib tõsiseid raskusi teatud toodetega varustamisel, eelkõige energeetika valdkonnas.

- 41 Esmalt tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohus on oma 27. novembri 2012. aasta otsuses Pringle (C-370/12, EKL, EU:C:2012:756, punktid 115 ja 116) otsustanud, et ELTL artikli 122 lõige 1 ei ole sobiv õiguslik alus, mille alusel liit võiks anda rahalist abi liikmesriigile, kes on tõsistes rahalistes raskustes või kellel on oht sellistesse raskustesse sattuda.
- 42 Lisaks, kuigi on tõsi – nagu väidab hageja –, et selle sätte sõnastusest ei tulene, et see on tingimata piiratud nõukogu poolt meetmete võtmisega ainult ühel juhul, kui tekib tõsiseid raskusi teatud toodetega varustamisel, eelkõige energeetika valdkonnas, viitab liikmesriikidevaheline solidaarsus, mille vaimus nõukogu peab kehtestama majanduslikule olukorrale vastavad meetmed ELTL artikli 122 lõike 1 tähenduses, sellele, et need meetmed põhinevad liikmesriikide vastastikusel abistamisel.
- 43 Neil tingimustel ei ole nimetatud sätte sobiv õiguslik alus, et kehtestada liidu õiguses hädaolukorra põhimõtte – nagu hageja seda mõistab –, mille kohaselt liikmesriigil on õigus ühepoolselt otsustada, et ta ei tagasta kogu oma võlga või osa sellest, kuna tal esinevad tõsised raskused rahastamisega.
- 44 Neil põhjustel tuleb esimene vastuväide tagasi lükata.
- Vastuväide, et on rikutud ELTL artikli 122 lõiget 2
- 45 Hageja väidab, et hädaolukorra põhimõtte alusel nende liikmesriikide, kes on majanduslikus hädaolukorras selliste asjaolude tõttu, mida nad ei saa mõjutada, valitsemissektori võla kustutamist või selle tagasimaksmise peatamist võib kvalifitseerida rahaliseks abiks ELTL artikli 122 lõike 2 tähenduses. Hageja väitel tuleneb selle sätte sõnastusest, et sellist rahalist abi võidakse anda kas kindlaksmääratud aja jooksul või üldisemalt, abi saamise võimaluse andmise näol, nii et see ei piirdu ainult *ad hoc* meetmete võtmisega, nagu komisjon põhjendamatult väidab. Viimaks ei näe nimetatud sätte ette, et sellist abi tuleb tingimata rahastada liidu eelarvest.
- 46 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.
- 47 Vastavalt ELTL artikli 122 lõikele 2, kui liikmesriik on raskustes või kui tal on tõsine oht sattuda suurtesse raskustesse, mida põhjustavad loodusõnnetused või temast olenemata erakorralised sündmused, võib nõukogu võtta komisjoni ettepaneku põhjal vastu Euroopa otsuse anda asjassepuutuvalle liikmesriigile teatud tingimustel liidu rahalist abi.
- 48 On juba otsustatud, et see sätte lubab liidul anda liikmesriigile teatavatel tingimustel sihtotstarbelist finantsabi. See ei õigusta aga võla kustutamise mehhanismi seadusandlikku kehtestamist, nagu soovib hageja, ainuüksi juba seetõttu, et see mehhanism on üldine ja alalist laadi (vt selle kohta kohtuotsus Pringle, punkt 41 eespool, EU:C:2012:756, punktid 65, 104 ja 131).
- 49 Peale selle on otsustatud, et ELTL artikkel 122 käsitleb ainult liidu, mitte liikmesriikide antavat finantsabi (kohtuotsus Pringle, punkt 41 eespool, EU:C:2012:756, punkt 118). Hädaolukorra põhimõtte kehtestamine, nagu hageja seda mõistab – kui eeldada, nagu väidab hageja, et selline põhimõtte võib kuuluda nimetatud sätte tähenduses rahalise abi mõiste juurde –, ei kuulu eespool nimetatud sätet kohaldades antud liidu abimeetmete hulka, kuna sellise põhimõtte kehtestamine ei puudutaks nimelt ainult liikmesriigi võlga liidule, vaid ka nimetatud riigi poolt teiste juriidiliste või füüsiliste era- või avaliku sektori isikute ees võetud võlakohustusi ning see olukord ei ole ilmselgelt asjaomase sättega hõlmatud.
- 50 Järelikult ei kuulu hädaolukorra põhimõtte kehtestamine, mille kohaselt liikmesriigil oleks õigus jätta tagasi maksmata kogu oma võlg või osa sellest, ilmselgelt selliste rahalise abi meetmete hulka, mida nõukogu on ELTL artikli 122 lõike 2 alusel volitatud võtma.
- 51 Järelikult ei saa ka teise vastuväitega nõustuda.

– Vastuväide, et on rikutud ELTL artikli 136 lõike 1 punkti b

- 52 Hageja väidab, et komisjon eksib, kui ta väidab, et ELTL artikli 136 lõige 1 võib ühelt poolt olla õiguslik alus ainult siis, kui meetmete eesmärk on tugevdada liikmesriikide „eelarvedistsipliini”, ning teisest küljest ei anna see liidule õigust asendada liikmesriike nende eelarvega seotud suveräänsuses ning riigi tulude ja kuludega seotud funktsioonides.
- 53 Hageja väitel kuulub hädaolukorra põhimõte ELTL artikli 136 lõike 1 punkti b tähenduses majanduspoliitiliste suuniste juurde selles osas, milles selline põhimõte on osa hädaolukorras olevate riikide suhtes kehtestatud liikmesriikide majanduspoliitika koordineerimisest ja ühtlustamisest ning edendab seega liidu väärtustega kooskõlas olevaid eesmärke, s.o rahva heaolu, vabadust, julgeolekut ja õiglust, majanduslikku ühtekuuluvust ja liikmesriikide vastastikust solidaarsust.
- 54 Need meetmed, mida nõukogu on eespool mainitud sätte alusel ELTL artiklites 122–126 ette nähtud menetluse raames eurosooni kuuluvate liikmesriikide suhtes volitatud võtma, ei piirdu ainult nende meetmetega, mille eesmärk on tugevdada eelarvedistsipliini. Ühtegi piirangut nimetatud meetmete kohaldamisele ei saa ka tuletada liikmesriikide „eelarvesuveräänsuse” väidetavast rikkumisest; see piirang oleks otseselt vastuolus õigusega võtta eelarvedistsipliiniga seotud meetmeid ja oleks lisaks vastuolus ka ELTL artiklis 222 väljendatud solidaarsusklausliga, mis näeb ette liikmesriikide ühise tegutsemise inimtegevusest tingitud õnnetuse korral nagu Kreekas.
- 55 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.
- 56 ELTL artikli 136 lõige 1 sätestab, et „[m]ajandus- ja rahaliidu nõuetekohase toimimise tagamiseks” ning kooskõlas aluslepingute asjakohaste sätetega võtab nõukogu liikmesriikide suhtes, mille rahaühik on euro, vastavalt artiklites 121 ja 126 osutatud menetluste seast sobivale menetlusele, välja arvatud artikli 126 lõikes 14 sätestatud menetlus, vastu meetmed, millega „tugevdatakse asjaomaste liikmesriikide eelarvedistsipliini koordineerimist ja järelevalvet” ning „kehtestatakse asjaomaste liikmesriikide tarvis majanduspoliitilised suunised, tagades nende ühilduvuse kogu liidu suhtes vastuvõetud suunistega ja järelevalve nende täitmise üle”.
- 57 Miski ei luba järeldada, et hageja ei ole kuidagi tõendanud, et hädaolukorra põhimõtte kehtestamine, mis lubaks liikmesriigil otsustada ühepoolset valitsemissektori võlga tühistada, eesmärk oleks tugevdada eelarvedistsipliini koordineerimist või kehtestada majanduspoliitilised suunised, mida nõukogu on volitatud majandus- ja rahaliidu nõuetekohase toimimise tagamiseks välja töötama.
- 58 Euroopa Kohus märkis eespool punktis 41 viidatud kohtuotsuses Pringle (EU:C:2012:756, punktid 51 ja 64), et liidu roll majanduspoliitika valdkonnas on piiratud koordineerimismeetmete võtmisega. Sellise õigustloova akti vastuvõtmise tagajärg, millega volitatakse liikmesriiki jätkma võlga tagasi maksmata, on – kaugel sellest, et kuuluda mõiste „majanduspoliitika suunised” juurde ELTL artikli 136 lõike 1 punkti b tähenduses, millele käesolev vastuväide tugineb – asendada tegelikult valitsemissektori võla kustutamise seadusandlik menetlus lepinguosaliste vaba tahtega, mida see säte ilmselgelt ei luba.
- 59 Sellest tuleneb, et komisjon asus õigustatult seisukohale, et algatus kehtestada hädaolukorra põhimõte – nagu hageja seda mõistab – ei jää ilmselgelt ELTL artikli 136 lõikes 1 ettenähtu piiresse.
- 60 Vastupidi hageja selles kontekstis esitatud väidetele ei ole sellise põhimõtte liidu õigusaktidesse lisamisest keeldumine vastuolus ka ELTL artiklis 222 määratletud solidaarsusklausliga, mille kohaselt „[k]ui liikmesriiki tabab terrorirünnak või kui ta langeb loodusõnnetuse või inimtegevusest tingitud õnnetuse ohvriks, tegutsevad liit ja selle liikmesriigid üheskoos solidaarselt”, kas või sellepärast, et solidaarsusklausel ei ole ilmselgelt seotud majandus- ja rahapoliitikaga ega majandusliku olukorraga ega liikmesriikide eelarveraskustega.

61 See vastuväide on seega samuti põhjendamatu.

– Vastuväide, et on rikutud rahvusvahelise õiguse norme

62 Hageja väidab, et hädaolukorra põhimõtet on tunnustatud Alalise Rahvusvahelise Kohtu praktikas kui rahvusvahelise õiguse normi, mis õigustab võla tagasimaksmisega seotud maksete peatamist ehk võla ühe osa ühepoolset kustutamist eelkõige majanduslikel ning riigi sisemise ja välise julgeoleku kaalutlustel. Komisjonil ei ole alust keelduda selle normi liidu õiguskorda ülevõtmisest.

63 Peale selle tunnistas Üldkohus 19. septembri 2012. aasta kohtumääruses Kreeka vs. komisjon (T-52/12 R, EKL, EU:T:2012:447, punkt 54) väidetavalt sellise põhimõtte olemasolu Kreeka Vabariigi erilises kontekstis, märkides, et selle liikmesriigi majanduslikku olukorda iseloomustavatel erakorralistel asjaoludel tuleb tunnistada riigi ja elanikkonna huvid kaalukamaks, kui komisjoni väitel ebaseaduslikult antud riigiabi tagasinõudmine.

64 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.

65 Isegi kui eeldada, et on olemas rahvusvahelise õiguse norm, millega kehtestatakse hädaolukorra põhimõte, mille kohaselt liikmesriigil on õigus jätta erandlikes olukordades oma valitsemissektori võlg tagasi maksmata, ei piisa igal juhul ainult sellise rahvusvahelise õiguse põhimõtte olemasolust, et olla komisjoni seadusandliku ettepaneku aluseks, kuna aluslepingutes ei ole selleks antud ühtegi volitust, nagu selgub hageja poolt käesoleva hagi raames viidatud aluslepingute erinevate sätete kontrollimisest.

66 Seega tuleb ka neljas vastuväide ja sellest tulenevalt käesolev väide tervikuna tagasi lükata.

67 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb hagi jätta tervikuna rahuldamata.

Kohtukulud

68 Üldkohtu kodukorra artikli 134 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

69 Vastavalt kodukorra artikli 135 lõikele 1, kui õiglus seda nõuab, võib Üldkohus erandkorras otsustada, et kaotanud pool kannab lisaks enda kohtukuludele vaid osa vastaspoole kohtukuludest või ei mõisteta temalt üldse kohtukulusid välja.

70 Hageja väite kohta, et on olemas erakorralised asjaolud, mistõttu tal on võimatu tasuda kõiki kohtukulusid, piisab märkida, et selle väite toetuseks ei ole igal juhul esitatud ühtegi konkreetset tõendit.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (esimene koda)

otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Mõista kohtukulud välja Alexios Anagnostakiselt.**

Kanninen

Pelikánová

Buttigieg

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 30. septembril 2015 Luxembourgis.

Allkirjad